Misiunea patrimonială a Bibliotecii Naţionale a României

Dr. ELENA TÎRZIMAN
Director General
Biblioteca Naţională a României

Abstract

The Patrimonial Mission of the National Library of Romania

The National Library of Romania ensures the creation, processing, preservation, conservation, management and national documentary heritage. By its very valuable collections, The National Library of Romania is part of the European cultural heritage, a true cultural and scientific treasure for future generations. Movable cultural heritage legislation and national legal framework defines the ideea of the legal deposit, consisting on referential writing for Romanian culture and civilization. The paper aims to present The Romanian National Library involvement in activities and establishment of national documentary heritage and exploit its communication through projects, products and services.

Keywords: *The National Library of Romania, legal deposit, National Bibliography, digital library, projects.*

Introducere

Misiunea Bibliotecii Naţionale a României, potrivit ***Legii Bibliotecilor*** şi recunoaşterii de către societate a statutului său instituţional, este de a asigura prin funcţii specifice, conservarea, cercetarea, dezvoltarea şi punerea în valoare a patrimoniului documentar naţional

Biblioteca Naţională a României identifică, colecţionează, conservă şi comunică documentele care fac obiectul *Depozitului legal*, indiferent de conţinutul şi de anul apariţiei lor.

BDD-A30268 © 2012 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:34:02 UTC)

Aşteptările beneficiarilor legate de Biblioteca Naţională a României au în vedere accesul rapid şi facil la documentele din colecţii, diversificarea ofertei de produse şi servicii specifice şi utilizarea mediului electronic pentru informare şi documentare etc. Biblioteca Naţională a României, prin structura şi mărimea colecţiilor deţinute, prin specificul produselor şi serviciilor oferite, este o bibliotecă enciclopedică, dar care în egală măsură, administrează şi colecţii speciale şi specializate şi răspunde celor mai diversificate nevoi de informare de la simpla lectură de loisir până la cercetarea ştiinţifică fundamentală şi aplicată. În consecinţă, tipologia utilizatorilor Bibliotecii Naţionale este extrem de diversificată.

Patrimoniul documentar scris românesc şi Legea depozitului legal

Constituirea fondurilor documentare ale Bibliotecii Naţionale.

Comparativ cu alte ţări europene, România are o bibliotecă naţională relativ tânără ale cărei colecţii ilustrează, prin modalităţile de constituire, dezvoltare, prin structură, destinul istoric al poporului român.

Biografia actualei Biblioteci Naţionale a României începe la 15 octombrie 1836, dată la care a fost emis *Jurnalul* (Ordinul) de înfiinţare a primei mari biblioteci publice din istoria ţării noastre, de fapt prima Bibliotecă Naţională în cadrul aşezământului de cultură la Colegiul de la Sfântul Sava. Fondul iniţial avea 8.000 de cărţi care putea fi consultate în două încăperi. Modalităţile de completare a colecţiilor erau donaţiile, cumpărătura şi Depozitul legal. Prin politica de completare a colecţiilor, se urmărea în mod deliberat să se adune cât mai multe lucrări manuscrise sau tipărite, referitoare la istoria neamului românesc, apărute în cele trei principate sau în străinătate. Colecţiile bibliotecii au sporit an de an, astfel că la 8 ani de la inaugurare, aceasta poseda peste 14.000 de volume. Din fondurile alocate anual s-au achiziţionat cărţi vechi şi noi, editate în Transilvania şi Moldova, la Buda sau Viena, iar abonamentele au fost reînnoite cu regularitate. În 1861, Biblioteca Naţională a fost mutată în localul Universităţii din Bucureşti. Trei ani mai târziu, în 1864, prin ***Regulamentul pentru bibliotecile publice*** emis de Nicolae Kreţulescu şi

BDD-A30268 © 2012 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:34:02 UTC)

promulgat de domnitorul Al. I. Cuza, Biblioteca Naţională devine Biblioteca Centrală a Statului. De la această dată şi până în anul 1901 ea va îndeplini funcţiile majore ale unei biblioteci naţionale. În anul 1901 s-a pus însă în discuţie oportunitatea menţinerii acestei extrem de importante instituţii în peisajul cultural al ţării, fapt inexplicabil din perspectivă istorică. În doar două zile (27-28 martie 1901), Senatul şi Adunarea Deputaţilor au votat desfiinţarea Bibliotecii Centrale a Statului şi trecerea ei în patrimoniul Academiei Române.

Necesitatea absolută a îndeplinirii funcţiilor de bibliotecă naţională a dus la reînfiinţarea acestei instituţii după o întrerupere de 54 de ani. Prin ***Hotărârea Consiliului de Miniştri nr. 1193 din 26 iunie 1955***, aşezământul îşi reia activitatea sub vechea denumire, uşor modificată, de Bibliotecă Centrală de Stat, până în anul 1990, când a primit titulatura actuală de Biblioteca Naţională a României (H.G. 476 din 5.02.1990).

Colecţiile iniţiale ale bibliotecii au fost constituite din fondurile unor mari biblioteci publice, sau mai curând din ceea ce a mai rămas din ele, ale bibliotecilor unor aşezăminte, fundaţii şi muzee, precum şi a unor colecţii particulare. Multe din aceste fonduri au stat la baza constituirii actualelor colecţii speciale ale Bibliotecii Naţionale a României.

Biblioteca Naţională a României deţine două fonduri de colecţii de patrimoniu localizate în Bucureşti şi Alba Iulia (Filiala Batthyaneum)

Colecţiile speciale din Bucureşti

Nucleul colecţiilor speciale din Bucureşti l-a reprezentat o serie de fonduri anterior constituite cum ar fi: colecţiile Aşezământului Cultural „Ion I. C. Brătianu," colecţia de documente a Muzeului „Al. Saint-Georges," colecţia de documente a Fundaţiei „M. Kogălniceanu," fondurile „Scarlat Rosetti," fondurile „Exarcu" şi „Gheorghe Adamescu," care au aparţinut Bibliotecii Ateneului Român. Ulterior, colecţiile au crescut şi s-au diversificat prin achiziţii diverse, cumpărături, donaţii, transferuri etc., ajungând în prezent să posede documente din aproape toate tipurile de documente bibliofile şi de patrimoniu.

BDD-A30268 © 2012 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:34:02 UTC)

Există cabinete de lucru şi de studiu pentru fiecare categorie de documente bibliofile în parte, iar activitatea este efectuată de bibliotecari cu studii de biblioteconomie, dar şi cu studii universitare umaniste. Astfel, conform conţinutului specific al fiecărei colecţii, sunt şapte compartimente distincte: Bibliofilie, Manuscrise, Arhiva istorică, Periodice româneşti vechi, Stampe, Fotografii, Cartografie. La acestea se adaugă secţia de documente audio-video care are o colecţie de tipărituri muzicale, colecţii de înregistrări pe suporturi diverse, de la discuri de patefon până la CD-uri şi DVD-uri.

Colecţiile speciale din Alba Iulia

Colecţia personală a episcopului Batthyány Ignác a fost nucleul bibliotecii Institutului lui Batthyani din Alba Iulia şi constituie şi astăzi fondul de aur al bibliotecii. Donaţiile din partea unor persoane particulare şi instituţii transilvănene au constituit un alt mijloc de îmbogăţire a bibliotecii episcopului Transilvaniei. Biblioteca fiinţează de două sute de ani în clădirea fostei biserici trinitariene din Alba Iulia. Din anul 1951, biblioteca a purtat numele **Biblioteca documentară Batthyaneum**, iar în anul 1962 a devenit filiala Bibliotecii Centrale de Stat (actuala Bibliotecă Naţională a României). Totalul publicaţiilor bibliotecii (fondul de carte veche şi fondurile contemporane reunite) însumează astăzi 70.958 unităţi bibliografice, între care 24.000 unităţi bibliografice de carte veche.

Colecţiile contemporane

Biblioteca Centrală de Stat pornea la drum în 1956, când se deschidea pentru public, cu 41.959 unităţi bibliografice. Fondurile cresc cu repeziciune, principalele căi de completare fiind intrările prin depozitul legal, transferurile masive din partea Fondului de Stat al Cărţii, achiziţiile curente, donaţiile, schimburile internaţionale şi chiar biblioteci întregi ale unor instituţii desfiinţate; cea mai masivă intrare de publicaţii, peste 1 milion, se înregistrează în 1970, la încorporarea Fondului de Stat; fondurile globale ating la începutul anilor ’70 cca. 7.000.000 unităţi bibliografice. Dimensiunea şi profilul colecţiilor se datorează în cea mai mare parte funcţiilor naţionale pe care biblioteca trebuie să le îndeplinească. Putem vorbi astăzi de existenţa

BDD-A30268 © 2012 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:34:02 UTC)

a circa 12 milioane de unităţi bibliografice, mare parte necesitând prelucrare bibliografică şi înregistrarea în cataloage. Ca tipologie documentară, regăsim în colecţiile bibliotecii cărţi (carte curentă, carte veche, carte rară şi bibliofilă, incunabule), periodice (periodice curente, periodice vechi, periodice rare şi bibliofile), manuscrise (documente originale, scrise de mână sau tipărite, legate în volume sau organizate în dosare), microformate (microfilme, microfişe), documente cartografice (hărţi, atlase, planuri, globuri pământeşti), documente de muzică tipărită, documente grafice (gravuri, reproduceri de artă, stampe, studii de pictură, desene tehnice), disertaţii şi lucrări de doctorat, standarde, ghiduri, metodologii şi alte documente tehnice, documente numismatice şi filatelice, afişe şi foi volante, litografii, fotografii, documente audiovizuale şi documente electronice.

Constituirea patrimoniului documentar românesc reprezintă activitatea de bază a bibliotecii naţionale şi se realizează prin activitatea interdependentă a mai multor servicii din bibliotecă.

Centrului naţional ISBN-ISSN-CIP

Prima etapă din fluxul patrimonial este asigurată de Centrul Naţional ISBN-ISSN-CIP, care înregistrează editurile din România, administrează codurile ISBN, ISSN, ISMN, descrierile CIP (Catalogare Înaintea Publicării) şi raportează agenţiilor internaţionale de specialitate. Centrul Naţional ISBN a fost înfiinţat în anul 1989 în cadrul Ministerului Culturii, iar din anul 1996 a fost transferat în structura Bibliotecii Naţionale a României. Din anul 1996, Programul CIP (catalogare înaintea publicării) se derulează în cadrul Bibliotecii Naţionale a României - Centrul Naţional CIP. Începând cu anul 2003, Programul CIP a devenit obligatoriu, conform ***Legii nr. 186/2003*** (republicată în 2006).

Depozitul legal

Depozitul legal reprezintă a doua etapă a fluxului patrimonial şi principala modalitate de dezvoltare a colecţiilor şi de constituire a patrimoniului documentar naţional.

BDD-A30268 © 2012 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:34:02 UTC)

Paradoxal, conceptul de „depozit legal" precum şi activitatea în sine, în spaţiul românesc sunt premergătoare înfiinţării bibliotecilor publice şi a statului naţional unitar român. Principii, legiuitorii provinciilor româneşti, recunosc importanţa documentului tipărit în educaţia şi culturalizarea poporului şi astfel se instituie obligativitatea tipografilor de a preda cu titlu gratuit un număr de exemplare bibliotecilor mănăstireşti, „boierilor" şi unor şcoli.

Câteva repere cronologice în evoluţia Depozitului Legal în spaţiul românesc:

- ***1708*** - apare conceptul de „depozit legal" în timpul domniei lui Constantin Brâncoveanu, când se trimitea gratuit bibliotecilor mănăstireşti orice carte, chiar de la apariţia tiparului;
- ***1792*** - o primă tentativă de organizare a depozitului legal în ţara noastră prin ***Anaforeaua de reforme şcolare***, emisă de către mitropolitul Iacob Stamate şi aprobată de Alexandru Moruzi, domnitorul Moldovei;
- ***1820*** - un ***Articol de consemnare***, care stabilea obligaţiile unei tipografii astfel: „*De câte ori această tipografie va tipări cărţi noi, va fi datoare să dea domnilor boieri şi şcoalei, de la 50 de bucăţi la 100 a fi pentru învăţătură*;"
- ***1831-1832*** - ***Regulamentele Organice*** aduc primele reglementări, atât în Moldova, cât şi în Ţara Românească. Astfel, în capitolul 5, referitor la învăţământul public, se stipulează: „*Să se facă încă o rânduială, ca autorul sau editorul ce va publica o carte în Principatul Ţării Româneşti să fie dator să dea 5 exemplare pentru Biblioteca Şcoalei din Bucureşti şi 3 exemplare pentru Biblioteca Şcoalei din Craiova. Redactorii gazetelor şi altor lucrări preţioase vor da numai câte un exemplar din fiecare acestor biblioteci*;"
- ***1833*** - Legea din 4 ianuarie stabilea obligativitatea depunerii la Secretariat - 1 ex., la Biblioteca Naţională - 5 ex., (din care 2 să rămână la bibliotecă şi 3 să fie schimbate cu altele folositoare), la Biblioteca Şcoalei din Craiova 3 ex.;
- ***1862*** - ***Legea presei*** specifica în Partea I, cap. 9 obligaţia depunerii a 4 exemplare la Ministerul Instrucţiunii Publice şi 2 exemplare la biblioteca din Iaşi;

BDD-A30268 © 2012 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:34:02 UTC)

- ***1881*** - suspendarea ***Legii presei*** lăsase deja un gol important în completarea fondurilor bibliotecilor, gol care se resimțea și în colecțiile publice ale Bibliotecii Academiei Române;
- ***1885 - Legea exemplarelor obligatorii*** sau ***Legea Depozitului Legal*** este publicată în ***Monitorul Oficial***. Avea numai trei articole și prevedea îndatoririle tipografiilor și editurilor de a trimite 3 exemplare Bibliotecii Centrale din București, 3 exemplare Bibliotecii Academiei și 3 exemplare Bibliotecii Centrale din Iași. Legea din 1885 are meritul de a rămâne prima lege care asigura intrarea în depozitul legal a tuturor tipăriturilor românești, dar, întrucât s-a dovedit lacunară, printre altele și deoarece nu erau specificate categoriile de documente care făceau obiectul depozitului legal, s-a redactat un nou proiect, care a devenit lege în martie 1904;
- **1904** - ***Noua Lege a Depozitului Legal***. De această dată, beneficiarii de depozit legal erau Biblioteca Academiei Române, Fundația Universitară din București și Biblioteca Centrală din Iași. În continuare, până în 1941 apar o serie de completări la legea din 1904, care fie extind numărul de beneficiari de depozit legal la 10, fie măresc numărul de exemplare obligatorii la 18;
- **1941 -** apare ***Decretul-lege nr. 444*** pentru depozitul legal față de Biblioteca Academiei Române și alte biblioteci, care abrogă legea din 1904 cu toate modificările. Conform legii din 1904, drept de depozit legal, cu menținerea obligativității remiterii a tot ce se tipărea, aveau: Biblioteca Academiei Române (2 ex.), Biblioteca Universitară din Iași (1 ex.), Biblioteca Universității „Regele Ferdinand" din Cluj (1 ex.) și Fundația „Regele Ferdinand" din Iași (1 ex.). Beneficiare de exemplare de depozit legal, dar selectiv, conform profilului, câte un exemplar, erau: Fundația Universitară „Regele Carol I" București, Ateneul Român, Asociația „Astra" Sibiu, Biblioteca Uniunii Fundațiilor Culturale Regale din București, Biblioteca Academiei de Medicină din București, Biblioteca Academiei de Științe Morale și Politice, biblioteca Marelui Stat Major, Biblioteca Academiei Superioare de Război. În timp au apărut o serie de completări și modificări

BDD-A30268 © 2012 Biblioteca Județeană Mureș
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:34:02 UTC)

ale Legii din 1941, dar acestea s-au rezumat numai la mărirea sau micşorarea numărului beneficiarilor de exemplare de depozit legal;

- **1951** - prin ***Hotărârea Consiliului de Miniştri - H.C.M. nr. 1542*** se înfiinţează Camera Cărţii din Republica Populară Română, care funcţiona în cadrul Direcţiei Presei şi Tipăriturilor de pe lângă Consiliul de Miniştri. Camera Cărţii, prin Biroul de evidenţă şi înregistrare a cărţii, va primi şi înregistra toate tipăriturile apărute pe teritoriul R. P. R. şi va edita periodic un buletin bibliografic al acestora. În urma unei decizii, toate întreprinderile poligrafice, de orice fel, au obligaţia de a trimite Camerei Cărţii câte 9 exemplare cu titlul de depozit legal, din toate lucrările tipărite, în termen de 24 de ore de la apariţie;
- **1956** - prin H. C. M., se desfiinţează Camera Cărţii şi Biblioteca Centrală de Stat preia sarcinile Camerei Cărţii, inclusiv funcţia de depozit legal central;
- **1995** - este adoptată ***Legea privind constituirea şi funcţionarea Depozitului legal de tipărituri şi alte documente grafice şi audiovizuale***, cunoscută ca ***Legea nr. 111/1995***;
- **2005** - ***Legea nr. 111 / 1995*** este republicată, cu modificările şi completările aduse de Legea nr. 594/2004, sub denumirea ***Lege privind constituirea, organizarea şi funcţionarea Depozitului legal de documente, indiferent de suport***;
- **2007** - ***Legea nr. 111 / 1995*** este modificată prin Legea nr. 209/2007: **Lege privind depozitul legal de documente publicată in Monitorul Oficial nr. 755 din 7 noiembrie 2007**.

Actuala lege a Depozitului legal (Legea nr. 111/1995, republicată**)** înscrie obligativitatea depunerii depozitului legal pentru instituţii (tipografii / edituri), dar şi pentru persoanele fizice care îşi asumă responsabilitatea editării, şi stabileşte categoriile de documente, instituţiile ce organizează Depozitul Legal, obligativitatea trimiterii materialelor, categoriile de materiale ce sunt scutite de a fi trimise.

BDD-A30268 © 2012 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:34:02 UTC)

Instituţii beneficiare de Depozit legal

Biblioteca Naţională a României organizează Depozitul legal la *nivel central*: primeşte de la producători documentele cu titlu de Depozit legal, le ia în evidenţă, le prelucrează, le acordă numărul de depozit legal, reţine un exemplar pentru Depozitul legal propriu, un exemplar pentru semnalare statistică şi elaborarea Bibliografiei Naţionale Curente a României şi un exemplar destinat schimbului internaţional de publicaţii şi distribuie câte un exemplar altor *beneficiari*:

- Biblioteca Academiei Române;
- Biblioteca Centrală Universitară „Lucian Blaga" Cluj-Napoca;
- Biblioteca Centrală Universitară „Mihai Eminescu" Iaşi;
- Biblioteca Centrală Universitară „Eugen Todoran" Timişoara.

Documentele care se referă la domeniul militar, elaborate de persoane fizice şi juridice care nu sunt încadrate în armată, se transmit, într-un exemplar, suplimentar faţă de cele care se trimit Bibliotecii Naţionale a României, la Biblioteca Militară Naţională şi la Centrul de Studii şi Păstrare a Arhivelor Militare Istorice Piteşti.

Depozitul legal este organizat, la *nivel local*, de:

- bibliotecile judeţene;
- Biblioteca Metropolitană Bucureşti.

Documente supuse Legii Depozitului legal

Depozitul legal cuprinde următoarele categorii de documente, produse în serie, indiferent dacă sunt destinate unei difuzări comerciale sau gratuite:

- cărţi, broşuri, fascicole;
- ziare, reviste, almanahuri, calendare şi publicaţii seriale;
- extrase din publicaţii seriale;
- partituri muzicale;
- reproduceri în serie ale albumelor, lucrărilor de artă grafică, plastică, decorativă şi fotografică, precum şi ale ilustratelor şi cărţilor poştale ilustrate;
- atlase, hărţi plane, în relief şi globulare, planuri tipărite;

BDD-A30268 © 2012 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:34:02 UTC)

- materiale de comunicare propagandistică, având caracter politic, administrativ, cultural-artistic, ştiinţific, educativ, religios, sportiv: programe, anunţuri, afişe, proclamaţii, planşe;

- teze de doctorat şi rezumate ale acestora, precum şi cursuri universitare;

- documente în formă electronică, pe următorul tip de suport: disc, casetă, videocasetă, CD, DVD şi, respectiv, cele pe următorul tip de suport: diafilm, diapozitiv, microfilm, microfişă;

- publicaţii, având caracter oficial, ale autorităţilor publice centrale şi locale, precum şi culegeri de acte normative;

- standarde şi norme tehnice şi de funcţionare;

- documente numismatice şi filatelice;

- orice alte documente tipărite sau multiplicate prin proceduri grafice sau fizico-chimice, cum sunt: litografierea, fotografierea, fono- şi videografierea etc.

Sunt supuse obligaţiei de trimitere, cu titlu de depozit legal, atât documentele produse în România, precum şi cele realizate în străinătate de către persoane juridice române ori executate pentru acestea, indiferent dacă sunt destinate difuzării în România sau în străinătate.

Controlul aplicării Legii Depozitului legal

Biblioteca Naţională a României, respectiv Biblioteca Metropolitană Bucureşti şi bibliotecile judeţene, controlează, prin personalul lor de specialitate, împuternicit în acest scop, activitatea producătorilor (edituri, persoane fizice sau juridice care realizează documente în regie proprie, ateliere, case / studiouri de înregistrare, Banca Naţională a României, Regia Autonomă „Monetăria Statului," Compania Naţională „Poşta Română" - S.A.) cu privire la îndeplinirea obligaţiilor de depunere a documentelor care fac obiectul Depozitului legal, respectiv al Depozitelor legale locale, constată contravenţiile şi aplică amenzi contravenţionale.

Instrumente utilizate în controlul respectării obligaţiei de depunere a documentelor cu titlu de depozit legal sunt:

- bibliografia cărţilor în curs de publicare (CIP);

BDD-A30268 © 2012 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:34:02 UTC)

- cataloagele editoriale tipărite;
- site-urile editurilor;
- anunţuri publicitare;
- participări la târguri şi lansări de carte.

Biblioteca Naţională, autorizată să exercite funcţia de Agenţie Naţională pentru Depozit legal urmăreşte şi controlează modul în care bibliotecile beneficiare prelucrează, depozitează şi conservă documentele primite cu titlu de depozit legal.

Prelucrarea documentelor

Prelucrarea documentelor din colecţiile Bibliotecii Naţionale a României, a treia etapă a fluxului patrimonial, se realizează după norme, metodologii şi proceduri specifice fiecărui tip de document, dar în acelaşi timp unitare cu normele standard internaţionale contribuind la realizarea ***Bibliografiei Naţionale a României*** (în calitate de Agenţie Bibliografică Naţională) cu seriile sale cunoscute (***Cărţi, albume, hărţi; Publicaţii seriale; Note muzicale, discuri, casete; Teze de doctorat; Articole din publicaţii periodice; Românica***) şi creând premisele schimburilor informaţionale prin sisteme informatice specifice. În calitatea sa de Agenţie Bibliografică Naţională, Biblioteca Naţională elaborează înregistrări bibliografice autorizate şi comprehensive pentru fiecare publicaţie apărută în ţară.

Câteva menţiuni legate de seria ***Românica***: înregistrează publicaţii consacrate integral sau în parte unei tematici româneşti ori semnate sau editate de autori români sau de origine română, apărute în străinătate. La alcătuirea ei sunt folosite deopotrivă surse de informare interne (colecţiile Bibliotecii Naţionale, Catalogul cărţilor străine intrate în bibliotecile din România) şi externe (bibliografii naţionale, Index translationum, alte publicaţii cu caracter bibliografic, baze de date de specialitate - cataloage on line ale bibliotecilor din lume, site-uri ale distribuitorilor de cărţi etc.).

BDD-A30268 © 2012 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:34:02 UTC)

Valorificarea colecţiilor

Valorificarea patrimoniului deosebit de valoros al bibliotecii se realizează în forme diverse pornind de la semnalarea în cataloage şi baze de date, editarea de lucrări de specialitate, organizarea de manifestări culturale tematice, sprijin documentar în realizarea de materiale culturale tipărite sau audio-video de către alte instituţii etc. până la implicarea în proiecte naţionale şi internaţionale de prezervare şi valorificare a moştenirii culturale naţionale.

Comunicarea documentelor de bibliotecă, elaborarea de produse de informare şi documentare cu valoare adăugată, furnizarea de servicii specifice de bibliotecă respectă cadrul legal al drepturilor de autor şi al drepturilor conexe.

Publicaţii ale bibliotecii naţionale

Încă de la înfiinţare, Biblioteca Naţională a României a avut o însemnată activitate editorială. Publicaţiile sale au urmărit atât valorificarea colecţiilor, cât şi susţinerea funcţiilor bibliotecii de Agenţie Bibliografică Naţională, centru naţional metodologic, centru naţional de patologie şi restaurare a cărţii etc.

Din categoria publicaţiilor seriale amintim seriile ***Bibliografiei Naţionale***, publicaţiile cu caracter referenţial şi metodologic - ***Abstracte în Bibliologie şi Ştiinţa Informării, Biblioteconomie. Sinteze. Traduceri. Metodologii, Informare şi documentare, Revista Română de Conservare şi Restaurare a Cărţii, Aniversări Culturale, Biblioteca*** - publicaţiile cu caracter bibliotecomic şi cultural - ***Revista Română de Istorie a Cărţii***, precum şi ***Revista Bibliotecii Naţionale a României***.

Proiecte reprezentative

1. Proiectul ENRICH. Manuscriptorium

Biblioteca Naţională a României este parteneră în cadrul Proiectului Manuscriptorium/ ENRICH din luna aprilie a anului 2008 şi contribuie cu 109 cărţi româneşti din secolele XVI şi XVII, având o deosebită valoare culturală, istorică şi artistică. Majoritatea sunt lucrări religioase, dar şi din domeniul dreptului şi istoriei. Amintim câteva nume de cărturari şi tipografi

BDD-A30268 © 2012 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:34:02 UTC)

cum ar fi: mitropolitul Dosoftei, Varlaam, Macarie, Coresi, Dimitrie Liubavici, Antim Ivireanul, Dimitrie Cantemir etc. De asemenea, sunt prezente 123 manuscrise rare din colecţiile filialei Batthyaneum, dintre care cel mai cunoscut este Codex Aureus. La lansarea noii interfeţe a platformei Manuscriptorium, în urma procesului de conversie a metadatelor în noul format TEI P5, Biblioteca Naţională a României a îmbogăţit biblioteca digitala Manuscriptorium cu încă 234 de documente din colecţiile Filialei Batthyaneum. Selecţia documentelor s-a făcut ţinându-se cont în primul rând de criteriul vechimii, dar şi al elementelor care conferă unicitate anumitor exemplare, cum ar fi legături artistice sau diferite însemnări manuscrise. De asemenea s-a avut în vedere starea de conservare a cărţilor.

Prezenţa documentelor româneşti în Manuscriptorium face ca parte a patrimoniul cultural românesc să se integreze în patrimoniul cultural european şi să facă accesibilă şi cunoscută moştenirea culturală românească în lume. Întrucât Manuscriptorium se integrează cu portalul bibliotecilor europene (The European Library) şi cu Biblioteca Digitală Europeană (Europeana), documentele din colecţiile Bibliotecii Naţionale a României se regăsesc şi în acestea din urmă.

2. REDISCOVER (Reunion of Dispersed Content: Virtual Evaluation and Reconstruction)

Acest proiect reprezintă un exemplu de valorificare a colecţiilor digitale prin platforma Manuscriptorium şi îmbogăţirea acestei biblioteci digitale cu nou conţinut bibliografic şi full text. Proiectul coordonat de Biblioteca Naţională a Republicii Cehe şi desfăşurat sub programul Cultura 2007-2010 al Uniunii Europene, a avut ca parteneri Biblioteca Naţională a Poloniei, Biblioteca Naţională a Lituaniei şi Biblioteca Naţională a României.

Scopul acestui proiect a fost să adune, să reconstruiască virtual şi să facă accesibile colecţiile dispersate în Evul Mediu târziu şi epoca modernă timpurie. Activităţile proiectului au avut în vedere selectarea materialelor ce se înscriu în criteriile stabilite, digitizarea lor şi integrarea lor într-o biblioteca digitală pe platforma Manuscriptorium.com. Fiecare ţară

BDD-A30268 © 2012 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:34:02 UTC)

participantă a organizat o expoziţie care să ilustreze conceptul care a stat la baza selecţiei materialelor valorificate în cadrul proiectului.

Biblioteca Naţională a României a selectat din fondurile de incunabule şi carte veche străină ale Serviciului Colecţii Speciale, un număr de 254 volume acoperind în timp perioada 1477-1620. La baza selecţiei au stat mai multe criterii: starea de conservare, perioada de timp, zona geografică, valori bibliofile. Selecţia reflectă principalele teme şi subiecte ce s-au impus în cultura europeană a timpului: texte ale autorilor clasici greci şi latini, texte fundamentale ale creştinismului, diverse ediţii ale ***Bibliei***, lucrări ale părinţilor Bisericii, lucrări cu caracter religios, atât din spaţiul catolic, cât şi protestant, lucrări de ştiinţă reflectând transformările fundamentale aduse de Renaştere şi Umanism în ştiinţele naturale, geografie şi istorie. Tot în cadrul proiectului a fost realizat volumul de studii ***Four versions of one culture*** / ***Patru versiuni ale unei culturi*** în care fiecare reprezentant a prezentat un studiu pornind de la tema „*unitatea culturală a Europei în Evul Mediu târziu şi începutul Renaşteri*." Biblioteca Naţională a României a realizat şi filmul proiectului.

3. The European Library - TEL

Este un proiect iniţiat cu fonduri europene care îşi propune să ofere acces gratuit la resursele informaţionale şi documentare existente în 48 de biblioteci naţionale din Europa în 20 de limbi. Resursele digitale pot fi în text integral sau bibliografic. Biblioteca Naţională a României a participat în TEL din octombrie 2007, iar din ianuarie 2009 este membră cu drepturi depline în The European Library, integrând catalogul naţional în TEL alături de celelalte cataloage naţionale, făcând colecţiile bibliotecii disponibile prin intermediul portalului comun. Prin TEL, Biblioteca Naţională a României este contributor la Europeana.

4. Itinerarii Balcanice

Proiectul îşi propune să facă cunoscute particularităţile culturale ale spaţiului balcanic din perioada modernă, aşa cum se reflectă acestea din perspectivă francofonă. Trei mari biblioteci din trei ţări balcanice vecine s-au reunit în acest proiect pentru a demonstra importanţa şi utilitatea resurselor documentare din biblioteci în domeniul educaţional şi cultural,

BDD-A30268 © 2012 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:34:02 UTC)

pentru a face accesibile prin intermediul reţelelor, a documentelor de bibliotecă care, în mod tradiţional sunt greu accesibile. Este vorba de Biblioteca universitară „Saint Kliment Ohridski" din Sofia, Biblioteca universitară „Svetozar Markovic" din Belgrad şi Biblioteca Naţională a României din Bucureşti. Proiectul îşi propune să disponibilizeze în formă digitală, cărţi rare şi preţioase din colecţiile speciale ale celor trei biblioteci, redactate în limba franceză şi care fac referire la călătorii în spaţiul balcanic, prilejuind astfel cunoaşterea culturii şi civilizaţiei române, bulgare, sârbe din secolele XVI -XIX.

Concluzii

Prin atribuţiile şi funcţiile sale specifice, Biblioteca Naţională a României este instituţia care asigură constituirea patrimoniului documentar naţional şi prezervarea acestuia pentru generaţiile viitoare. Activitatea curentă, proiectele şi programele derulate la nivelul instituţiei sunt interdependente şi subordonate obiectivului de îndeplinire a misiunii specifice a Bibliotecii Naţionale a României: capitalizarea şi conservarea moştenirii intelectuale naţionale prin organizarea, prelucrarea, valorificarea şi disponibilizarea, prezervarea patrimoniului documentar naţional în orice format şi integrarea acestuia în patrimoniul european şi universal.

Bibliografie selectivă

❖ Andreescu, Anca; Constantin, Letiţia; Jaklovski, Mariana, ***Donaţii şi donatori în Biblioteca Naţională a României: 1998-2008***. În: ***Revista Bibliotecii Naţionale a României***, 2008, 14, nr. 2, p. 24-34.

❖ Bercan, Gheorghe-Iosif, ***Biblioteca Naţională a României. Scurt istoric***. În ***Revista Bibliotecii Naţionale***, 1996, 2, nr, 1, p. 5-13.

❖ Bondoc, Gheorghe, ***Prolegomene la o viitoare istorie***. În ***Revista Bibliotecii Naţionale***, 1997, 3, nr. 1, p. 3-10

❖ Căpăţână, Silvia, ***Scurt istoric al Depozitului legal în ţara noastră***. În ***Informare şi documentare: lucrări ale sesiunilor profesionale: 2007***. Bucureşti, Editura Bibliotecii Naţionale a României, 2007, p. 14-20.

BDD-A30268 © 2012 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:34:02 UTC)

❖ Ciucur, Sandală, ***Bibliografia Naţională Română***. În ***Informare şi Documentare: lucrări ale sesiunilor profesionale, 2007***. Bucureşti, Editura Bibliotecii Naţionale a României, 2007, p. 73-80.

❖ Corpaci, Nicoleta, ***Centrul Naţional CIP concept şi structură organizatorică***. În ***Revista Bibliotecii Naţionale a României***, 2009, 15, nr. 1-2 (în curs de publicare).

❖ Dârja, Ileana, ***Biblioteca Batthyaneum- Alba Iulia***. În ***Informare şi Documentare: lucrări ale sesiunilor profesionale, 2007***. Bucureşti, Editura Bibliotecii Naţionale a României, 2007, p. 138-141.

❖ Dumitran, Adriana, ***Proiecte culturale europene: REDISCOVER*** (2009 – 2010). În ***Revista Bibliotecii Naţionale a României***, 15, nr. 1-2, 2009, p. 78-79.

❖ Dumitran, Adriana, ***Arhiva istorică a Bibliotecii Naţionale a României: un portret***. În ***Revista Bibliotecii Naţionale a României***, 15, nr. 1-2, 2009, p. 23-28.

❖ Nemeş, Doina, ***Colecţii speciale - prezentare***. În ***Informare şi Documentare: lucrări ale sesiunilor profesionale, 2007***. Bucureşti, Editura Bibliotecii Naţionale a României, 2007, p. 105-108.

❖ Perşinaru, Aurelia; Stanciu, Mihaela, ***Numerotarea standardizată ISBN-ISSN în România***. În ***Informare şi Documentare: lucrări ale sesiunilor profesionale, 2007***. Bucureşti, Editura Bibliotecii Naţionale a României, 2007, p. 7-11.

❖ Tîrziman, Elena, ***Biblioteca europeană - TEL şi Biblioteca Digitală Europeană - Europeana: proiecte europene complementare susţinute de bibliotecile naţionale.*** În ***Biblio 2009- Conferinţa Internaţională de Biblioteconomie şi Stiinţa Informării.*** [on-line]. Braşov, Editura Universităţii Transilvania din Braşov, 2009, p. 55- 58.

❖ Tîrziman, Elena, ***Biblioteca Naţională a României - obiective şi perspective în valorificarea patrimoniului cultural = The National Library of Romania - goals and perspectives in valorising the cultural patrimony***. În ***Studii de Bibliologie şi Ştiinţa Informării. Library and Information Science Research,*** 2008, nr. 12, p. 11-23 (ro) , 24-37(eng).

BDD-A30268 © 2012 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:34:02 UTC)

❖ Tîrziman, Elena, ***Digitization and Online Communication of Library Documents. European and National Perspectives***. În ***Contribution to Library Progress***. Bucureşti, Editura Enciclopedică, 2009, p. 109- 18.

❖ Tîrziman, Elena, ***The National Library of Romania contribution to representative European projects – TEL, Manuscriptorium, ENRICH***. În ***Les Annales de l' Universite „Valahia" de Târgovişte, Section Sciences Economiques***, octombrie 2008, 13, nr. 21, p. 384- 392.

❖ Ţilică, Dana Silvia, ***Colecţia de carte bibliofilă românească: rarităţi***. În ***Informare şi Documentare: lucrări ale sesiunilor profesionale, 2007***. Bucureşti: Editura Bibliotecii Naţionale a României, 2007, p. 109-115.

❖ Vincler, Marieta, ***Depozitul legal. Evoluţia conceptului, structură şi organizare***. În ***Revista Bibliotecii Naţionale***, 1995, 1, nr. 2, p. 8-10.

Resurse web

❖ Conference of European National Librarians. http://www.cenl.org/ [accesat la 3 mai 2010].

❖ ENRICH - European Networking Resources and Information concerning Cultural Heritage - http://enrich.manuscriptorium.com/. [accesat la 3 mai 2010].

❖ EUROPEANA connecting cultural heritage. http://www.europeana.eu/ [accesat la 3 mai 2010].

❖ European Digital Library – EDL . www.Europeana.eu [accesat la 3 mai 2010].

❖ International Federation of Library Associations (IFLA), National Libraries Section. http://www.ifla.org/VII/s1/index.htm. [accesat la 3 mai 2010].

❖ The European Library – TEL. http://search.theeuropeanlibrary.org/portal/en/index.html [accesat la 3 mai 2010].

❖ Manuscriptorium. http://www.manuscriptorium.com/Site/ENG/about_the_project.asp . [accesat la 3 mai 2010].

BDD-A30268 © 2012 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:34:02 UTC)

Legislaţie

❖ ***European Commission recommendation on the digitisation and online accessibility of cultural material and digital preservation***. [on-line]. (2006/585/EC) http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:236:0028:0030:EN:PDF [accesat la 3 mai 2010].

❖ ***Council of the European Union. Council Conclusions on Digitisation and Online Accessibility of Cultural Material, and Digital Preservation*** (2006/C 297/01). ***Official Journal of the European Union***. [on-line]. 7 decembrie 2007, nr. 297, p. 1-2. http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2006:297:0001:0005:EN:PDF. [accesat la 3 mai 2010].

❖ ***Legea nr. 8/1996. Legea privind dreptul de autor şi a drepturilor conexe***. [document electronic]. ***Monitorul Oficial***, nr. 60, 26 martie 1996, bază de date Lex Expert.

❖ ***Legea nr. 135/2007. Legea privind arhivarea documentelor în formă electronică***. [document electronic]. ***Monitorul Oficial***, nr. 345, 22 mai 2007, bază de date Lex Expert.

❖ ***Legea nr. 182/2000, Legea privind protejarea patrimoniului cultural naţional mobil***. [document electronic]. ***Monitorul Oficial***, nr. 530, 27 octombrie 2007, bază de date Lex Expert.

❖ ***Legea nr. 186/2003, republicată. Legea privind susţinerea şi promovarea culturii scrise***.

❖ ***Legea nr. 334/2002. Legea bibliotecilor***. [on-line]. ***Monitorul Oficial***, nr. 132, 11 februarie 2005.

❖ ***Legea nr. 111/1995, republicată în 2007. Legea privind Depozitul legal de documente***. [document electronic]. ***Monitorul Oficial***, nr. 755, 07 nov. 2007, bază de date Lex Expert.

BDD-A30268 © 2012 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:34:02 UTC)